

Raadsinformatiebrief

De gemeenteraad van Albrandswaard

Uw brief van:	Ons kenmerk:	144949
Uw kenmerk:	Contact:	C. Zanoni
Bijlage(n):	Doorkiesnummer:	010-5030595
“Albrandswaard tegen eenzaamheid”	E-mailadres:	c.zanoni@bar-organisatie.nl
	Datum:	24 november 2020

Betreft: Vaststelling lokaal akkoord tegen eenzaamheid getiteld “Albrandswaard tegen eenzaamheid”

Geachte raadsleden,

Wij willen u informeren over ons besluit om het lokaal akkoord tegen eenzaamheid met als titel “Albrandswaard tegen eenzaamheid” vast te stellen.

De gemeente Albrandswaard ontvangt steeds meer signalen over eenzaamheid onder inwoners. Daarnaast heeft de gemeente te maken met een groeiend aantal ouderen. De komende twintig jaar zal het aantal ouderen verdubbelen. Om deze redenen is in 2020 besloten om aan te sluiten bij het landelijk actieprogramma “Één tegen eenzaamheid” en samen met partners een lokaal akkoord tegen eenzaamheid te sluiten.

Er is in het afgelopen halfjaar gesproken met maatschappelijke partners, bedrijven en inwoners over eenzaamheid in Albrandswaard. Het onderwerp bleek in de huidige tijd met de geldende COVID-19 maatregelen actueler dan ooit. Veel inwoners en professionals stonden op om de kwetsbare inwoners in de gemeente te beschermen en te voorkomen dat er eenzaamheid bij hen zou ontstaan. Deze inspanningen willen wij door het sluiten van een pact met deze partners in de strijd tegen eenzaamheid ook borgen voor de toekomst. Door het vaststellen van “Albrandswaard tegen eenzaamheid” willen wij samen met maatschappelijke partners en inwoners onze kwetsbare inwoners beschermen en voorkomen dat eenzaamheid ontstaat.

De wethouder Sociaal Domein, Kunst & Cultuur zal “Albrandswaard tegen eenzaamheid” op korte termijn presenteren aan de maatschappelijke partners en inwoners. Partners en inwoners die de doelstellingen van het akkoord onderschrijven, kunnen vanaf dat moment “Albrandswaard tegen eenzaamheid” digitaal ondertekenen. Daarmee sluiten zij zich aan bij de coalitie “Albrandswaard tegen eenzaamheid”, waarmee zij verklaren zich naar vermogen in te spannen om gezamenlijk eenzaamheid in de gemeente tegen te gaan.

Wij zullen u uiteraard op de hoogte over de vorderingen en effecten van "Albrandswaard tegen eenzaamheid". Wij vertrouwen erop u hiermee voor nu voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
het college van de gemeente Albrandswaard,
de secretaris, de burgemeester,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Hans Cats', with a stylized, cursive script.

Hans Cats

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Jolanda de Witte', with a stylized, cursive script.

drs. Jolanda de Witte

Gemeente
Albrandswaard

Albrandswaard tegen eenzaamheid

“Onze kwetsbare inwoners voelen zich gezien en maken eigen keuzes om problemen van wonen, welzijn, eenzaamheid, zorg en werk in de toekomst te voorkomen.”

Bron: Agenda van de samenleving 2019 - 2022

Je gezond en gelukkig voelen, dat willen we allemaal. Helaas is dat lang niet altijd het geval. Veel mensen voelen zich soms of vaak eenzaam. 43 procent van de volwassen bevolking ervaart dit gevoel en bij 10 procent is zelfs sprake van sterke eenzaamheid. Eenzaamheid komt op alle leeftijden voor en kan een belemmering zijn om mee te komen in de maatschappij.

Eenzaamheid is een groeiend probleem in onze samenleving. De gevoelens nemen over het algemeen toe naar mate men een hogere leeftijd bereikt. Van de 75-plussers heeft ruim 54 procent van de mensen gevoelens van eenzaamheid en voelt ruim 11 procent zich sterk eenzaam. Als we hier niets aan doen, zal met het groeiend aantal ouderen het aantal eenzame inwoners de komende jaren fors toenemen.

“Albrandswaard tegen eenzaamheid” heeft als doel om inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen bij elkaar te brengen om gezamenlijk eenzaamheid in Albrandswaard te bestrijden. Door de krachten van de individuele inwoner/professional en de bedrijven/instellingen te bundelen, maken we het netwerk rondom onze inwoners sterker. Kennis en expertise kunnen sneller worden uitgewisseld en we kunnen de meest kwetsbare inwoners van Albrandswaard een aanbod op maat bieden. Dit aanbod moet voorkomen dat zij vereenzamen of moet helpen om de al bestaande gevoelens van eenzaamheid te verminderen.

Het is een illusie om te denken dat eenzaamheid volledig kan worden uitgebannen. Iedereen ervaart wel eens gevoelens van eenzaamheid. Bij een heleboel mensen verdwijnen die gevoelens weer, maar helaas zijn er ook mensen bij wie dit gevoel niet vanzelf afneemt en verdwijnt. Voor die groep willen wij ons via deze coalitie inzetten. Samen trekken we ten strijde tegen eenzaamheid.

Coalitie Albrandswaard tegen eenzaamheid

Aanleiding

Eenzaamheid is al lange tijd een regelmatig terugkerend thema in Albrandswaard. De gemeente doet al meerdere jaren mee aan de week tegen eenzaamheid en heeft de afgelopen jaren diverse activiteiten georganiseerd, veelal in samenwerking met partners in de gemeente. Ieder jaar heeft dit geleid tot mooie bijeenkomsten waar goede gesprekken plaatsvonden en vol enthousiasme ideeën over de aanpak van eenzaamheid werden gedeeld. Heel vaak kwamen daar ook hele mooie en concrete plannen uit voort. De afgelopen jaren zijn verschillende van die plannen gerealiseerd. Een mooi voorbeeld hiervan is de Ontmoetingsbus, die regelmatig in Albrandswaard rondrijdt om mensen met elkaar in contact te laten komen. De laagdrempelige ontmoetingsplaats is inmiddels een vaste waarde binnen Albrandswaard geworden.

Albrandswaard kent naast de Ontmoetingsbus nog genoeg andere voorbeelden van initiatieven die bijdragen aan het bestrijden en tegengaan van gevoelens van eenzaamheid. Zowel de gemeente als maatschappelijke erkennen dat er veel aanbod is in Albrandswaard. Achter het aanbod zitten veel partijen, die allemaal iets voor de inwoners willen betekenen. Alleen bleek meerdere keren dat deze partijen lang niet altijd van elkaars aanbod op de hoogte waren. Partijen spraken daarover de wens uit om dit te verbeteren, om meer samen te werken en kennis en kunde met elkaar te delen in het belang van de inwoners.

Één tegen eenzaamheid

Eenzaamheid is een groeiend fenomeen in onze gemeente die sterk aan het vergrijzen is. In 2019 is er een gemeentescan uitgevoerd in Albrandswaard. Deze gemeentescan toonde aan dat Albrandswaard aan het vergrijzen is en de groep 75-plussers in de komende 20 jaar flink zal toenemen. Uit de cijfers is gebleken dat er in 2019 ruim 1700 75-plussers in Albrandswaard woonachtig waren. De verwachting is dat er in 2040 ruim 3400 75-plussers in Albrandswaard zullen wonen. Dit betekent dat het aantal 75-plussers in de komende twintig jaar zal verdubbelen. Hierdoor werd duidelijk dat het thema eenzaamheid de komende decennia steeds meer een rol zal gaan spelen binnen de gemeente.

De gemeente Albrandswaard ontving de laatste jaren steeds meer signalen over eenzaamheid onder inwoners. Vanwege deze signalen en het groeiend aantal ouderen in de gemeente is in 2020 besloten om aan te sluiten bij het landelijk actieprogramma “Één tegen eenzaamheid”, waarmee de gemeente verklaart zich actief te willen inzetten tegen eenzaamheid onder ouderen. De andere inwoners van Albrandswaard worden uiteraard niet vergeten. Want eenzaamheid is een fenomeen dat in alle leeftijdscategorieën en generaties voorkomt.

Eenzaamheid bestrijden kan de gemeente niet alleen. Er is breed draagvlak in de samenleving en onder partners nodig. Daarom is de gemeente in gesprek gegaan met organisaties en instellingen in Albrandswaard om de behoeften en het draagvlak voor een gezamenlijke aanpak te peilen. De reacties waren zeer positief. Veel partijen erkennen en onderschrijven het belang om eenzaamheid gezamenlijk aan te pakken. Dit is het fundament waarop de gemeente samen met partners tot een akkoord wil komen. Een akkoord dat richting geeft aan de gezamenlijke inspanningen die geleverd zullen gaan worden onder de noemer “Albrandswaard tegen eenzaamheid”.

Eenzaamheid

Eenzaamheid is een gevoel. De meest gebruikte definitie van eenzaamheid luidt:

“Eenzaamheid is het subjectief ervaren van een onplezierig of ontoelaatbaar gemis aan (kwaliteit van) bepaalde sociale relaties”

Van Tilburg en de Jong Gierveld, 2007

Er wordt binnen eenzaamheid onderscheid gemaakt tussen sociale eenzaamheid en emotionele eenzaamheid. Sociale eenzaamheid is het missen van contact en relaties met mensen waarmee je gemeenschappelijke kenmerken deelt. Dit speelt vooral bij mensen die weinig of geen familie, vrienden, kennissen of collega's (meer) hebben. Emotionele eenzaamheid is het missen van een hechte intieme band met anderen. Dit zie je veelal bij mensen van wie de levenspartner is weggevallen.

Er zijn verschillende oorzaken aan te wijzen voor eenzaamheid. Eenzaamheid kan het gevolg zijn van een sociaal verlies, bijvoorbeeld als gevolg van een overlijden, echtscheiding, verhuizing, verandering of verlies van werk. Ook het wegvallen van traditionele sociale banden, zoals bijvoorbeeld binnen kerkgemeenschappen, kan leiden tot eenzaamheid. Daarnaast spelen persoonskenmerken, verwachtingen van sociale relaties en gezondheid een belangrijke rol.

Iedereen kan getroffen worden door het gevoel van eenzaamheid, maar er zijn bepaalde groepen met een verhoogd risico. Het gaat dan om ouderen, kwetsbaren en mensen die moeite hebben om aansluiting te vinden in de maatschappij. Naast dat deze mensen minder meedoen in de maatschappij is er een verhoogd risico op vroegtijdig overlijden of suïcide. Andere gevolgen van eenzaamheid zijn een verhoogde kans op fysieke en mentale klachten en gezondheidsproblemen als gevolg van ongezond(er) gedrag.

Doel van het akkoord

Het akkoord “Albrandswaard tegen eenzaamheid” is opgesteld als een pact, waarmee partijen aangeven samen te willen werken om eenzaamheid onder inwoners te voorkomen en te bestrijden. Deze samenwerking wordt vormgegeven door de coalitie “Albrandswaard tegen eenzaamheid”. Het doel is inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen bij elkaar te brengen om gezamenlijk eenzaamheid in Albrandswaard te verminderen. “Albrandswaard tegen eenzaamheid” wil gebruik maken van de bestaande kennis, kunde en middelen om de strijd tegen eenzaamheid effectief aan te pakken.

Onderdelen van het akkoord

“Albrandswaard tegen eenzaamheid” wil een effectieve aanpak van eenzaamheid in Albrandswaard bewerkstelligen. Om die reden zijn een aantal hoofdthema's benoemd, waar de coalitie en de ondertekenaars van dit pact gezamenlijk invulling aan geven.

1. Bewustwording

We willen eenzaamheid uit de taboesfeer halen en bespreekbaar maken. We willen dat de mensen in Albrandswaard zich bewust zijn van het bestaan van eenzaamheid en van de noodzaak om hier iets mee te doen. Eenzaamheid is een probleem van ons allemaal. Door eenzaamheid bespreekbaar te maken, willen we de drempel verlagen om hulp te zoeken of hulp aan te bieden. Vaak kan iemand met een kleine actie of gebaar voor iemand al een groot verschil maken.

Deelnemers aan “Albrandswaard tegen eenzaamheid” kunnen een grote rol spelen in het proces van bewustwording in de samenleving. Door eenzaamheid in hun professionele contacten bespreekbaar

te maken en het besef in de maatschappij te laten groeien, zal het bestaan van eenzaamheid bekender worden. Initiatieven zoals de week tegen eenzaamheid kunnen eveneens bijdragen aan dit bewustwordingsproces.

2. Signalering

Signaleren is belangrijk in de strijd tegen eenzaamheid. Mensen trekken niet vanzelf aan de bel als zij zich eenzaam voelen. Mensen hebben een zetje in de rug nodig, bijvoorbeeld door een huisbezoek van een professional. Regelmatig komen uit deze ontmoetingen zaken naar voren waar actie op kan worden ondernomen en waardoor mensen zich weer beter voelen.

We willen dat mensen in Albrandswaard oog hebben voor elkaar en dat zij zich om elkaar bekommeren. We willen mensen in staat stellen om iets te doen met hun onderbuik- en niet-plus gevoelens. Bezorgde inwoners, vrijwilligers van verenigingen en buurtpreventieteams, medewerkers van bedrijven en zelfstandig ondernemers moeten hun zorgen kunnen delen, zodat een professional eens poolshoogte kan gaan nemen. We willen een centraal punt organiseren waar iedereen zijn zorgen kenbaar kan maken. De deelnemers gaan gezamenlijk op zoek naar een instrument dat hier invulling aan kan geven.

3. Opvolging

Signalen over eenzaamheid moeten serieus worden behandeld. Daarom is het belangrijk dat de opvolging goed georganiseerd is. Door een centraal meldpunt te hebben, kunnen signalen worden gefilterd en doorgezet naar specialisten. Dit maakt het mogelijk dat signalen worden opgepakt door professionals die ervaring hebben met de desbetreffende doelgroep.

Het is belangrijk dat signalen snel worden opgevolgd, zodat signaleerders zich serieus genomen voelen en voorkomen wordt dat de eenzaamheid verergert. Het heeft de voorkeur om de signalen centraal binnen te laten komen bij een instantie die daar al voor is toegerust. Hier zien we dan ook een centrale rol voor Vraagwijzer van Stichting Welzijn Albrandswaard (SWA), waar nu al een loket voor vragen uit de samenleving ingericht is. Dit loket heeft de mogelijkheid om specifieke hulpvragen door te zetten naar beschikbare professionals.

4. Kennisdeling en bevordering

Het is lang niet voor iedereen eenvoudig om signalen van eenzaamheid te herkennen. We moedigen iedereen in Albrandswaard dan ook aan om hun zorgen, wat die dan ook zijn, kenbaar te maken aan de persoon zelf of aan professionals. Tegelijkertijd willen we de deelnemers en inwoners ook in staat stellen om signalen beter te herkennen. Om dit te bereiken willen we de kennis van de deelnemers over (het herkennen van) eenzaamheid gebruiken in coalitiebijeenkomsten en scholingstrajecten. Door kennis en kunde te delen hopen we in de toekomst vroeg in te kunnen grijpen als mensen eenzaam dreigen te worden.

5. Burgerparticipatie

Eenzaamheid pakken we als samenleving aan. We hebben de inzet van de inwoners dan ook heel hard nodig om eenzaamheid tegen te gaan. Albrandswaard prijst zich gelukkig met de vele mensen die zich al als vrijwilliger voor een ander of een vereniging inzetten. Ook zijn er veel mensen die in de Corona periode hebben bijgedragen aan "Albrandswaard helpt". Deze inspanningen willen we continueren en waar mogelijk uitbouwen. We stimuleren dat iedere inwoner zo af en toe iets kleins doet voor of met een ander. Dit bevordert de buurtbetrokkenheid en sociale cohesie, waardoor mensen net iets beter op elkaar letten.

De kracht van de coalitie

“Albrandswaard tegen eenzaamheid” is een verbond van inwoners en professionals, waar iedereen die de doelstellingen van het pact onderschrijft aan kan deelnemen. “Albrandswaard tegen eenzaamheid” staat open voor ondernemers en afgevaardigden van bedrijven, instellingen, verenigingen etc. De coalitie hoopt dat ook individuele inwoners zich bij de coalitie willen aansluiten. De inwoners van Albrandswaard kunnen immers zelf het beste inschatten wat nodig is en waar behoefte aan is.

Partners van “Albrandswaard tegen eenzaamheid” kunnen elkaar onderling versterken. Door samen te werken, kan bijvoorbeeld in de organisatie van het activiteiten aanbod een voordeel of beter resultaat worden behaald. Partners kunnen samen onderzoeken welke behoefte er is en op welke manier het best in die behoefte kan worden voorzien. Door samen op te trekken wordt het aanbod beter afgestemd op de verschillende doelgroepen. Door gebruik te maken van elkaars locatie kan het aanbod georganiseerd worden op de plek waar de behoefte het grootst is en het aanbod de grootste kans van slagen heeft.

Het netwerk van de coalitie is van grote waarde om eenzaamheid effectief aan te pakken. Dit kan het professionele netwerk, maar ook het vrijwilligers- of zelfs privénetwerk zijn. Wij willen daar dan ook zoveel mogelijk gebruik van maken. Het netwerk van de partners maakt het mogelijk om de eenzame inwoners in beeld te krijgen en eventueel passende hulp en ondersteuning te bieden. Het netwerk kan echter ook worden ingezet voor deskundigheidsbevordering.

“Albrandswaard tegen eenzaamheid” in actie

“Albrandswaard tegen eenzaamheid” vormt de basis voor gezamenlijke acties tegen eenzaamheid. Er wordt eerst gekeken naar wat er al in Albrandswaard gebeurt, en waar het snelst winst kan worden geboekt. Daarnaast wordt er gekeken wat er nog nodig is en hoe dit vanuit de coalitie georganiseerd kan worden. Het akkoord wil daarbij zoveel mogelijk gebruik maken van de kracht van de coalitie, en de expertise die aanwezig is bij de verschillende partners inzetten.

Er zijn geen concrete acties in dit document vastgelegd, omdat we aan willen sluiten op de actualiteit. De acties moeten daarop aansluiten. Dat betekent dat het pact een dynamisch iets is, dat continu in ontwikkeling is. De bijeenkomsten met de coalitie zijn bedoeld om vorm te geven aan deze ontwikkeling en telkens weer acties in gang te zetten. Zo kan er steeds worden voortgebouwd op wat er al is en wat er nog nodig is.

De maatschappelijke partners hebben in de aanloop naar het ontstaan van “Albrandswaard tegen eenzaamheid” thema’s benoemd die van belang zijn om eenzaamheid te bestrijden in Albrandswaard. Deze thema’s staan benoemd in bijlage 1. De coalitie zal de thema’s gaan uitwerken in acties en activiteiten. Ook zullen zij een tijdsplan opstellen waardoor duidelijk wordt wanneer deze acties worden uitgevoerd.

Verbinden

Het akkoord van Albrandswaard is een belangrijk platform voor verenigingen en andere partijen. Het richt zich op bewegen, sport, gezonde leefstijl en cultuur voor alle doelgroepen van jong tot oud. Deze zaken dragen bij aan een plezierig vestigingsklimaat. De doelstellingen van het Akkoord van Albrandswaard kunnen bijdragen in de strijd tegen eenzaamheid. Daarom zal de coalitie kijken op welke manier de kopgroep van het akkoord van Albrandswaard en de coalitie “Albrandswaard tegen eenzaamheid” iets voor elkaar kunnen betekenen.

De coalitie “Albrandswaard tegen eenzaamheid” streeft naar samenwerking tussen alle partijen die zich voor de inwoners willen inzetten. Daarom zal de coalitie de verbinding zoeken met andere

organisaties die zich bezig houden met maatschappelijke vraagstukken. We geloven erin dat we de krachten het beste kunnen bundelen om ons doel te bereiken. De coalitie zal daarom toenadering zoeken tot Stichting Welzijn Albrandswaard, het WWZ-beraad en de Maatschappelijke Adviesraad Albrandswaard, en het nog op te richten Lokaal Zorg Netwerk. Door samen te werken kan informatie worden uitgewisseld, kunnen initiatieven worden afgestemd en overlappend aanbod worden voorkomen.

Ondertekenen van het akkoord

De gemeente Albrandswaard roept iedereen die in Albrandswaard woont, werkt of op andere wijze actief is om de krachten te bundelen in de strijd tegen eenzaamheid. Door alle in Albrandswaard aanwezige krachten te bundelen, kunnen we eenzaamheid tegengaan en verminderen en van Albrandswaard een nog fijnere gemeente maken om te wonen, werken en recreëren. Deelnemen aan de strijd tegen eenzaamheid doet men door de handtekening te zetten onder dit akkoord.

De ondertekenaars van “Albrandswaard tegen eenzaamheid” onderschrijven het belang van de aanpak tegen eenzaamheid en de speerpunten die in dit document zijn opgenomen” De ondertekenaars maken onderdeel uit van de coalitie “Albrandswaard tegen eenzaamheid”. Ze worden op die manier betrokken in de aanpak tegen eenzaamheid. Die betrokkenheid kan een ieder zelf vorm geven, maar we hopen dat iedereen zoveel mogelijk kan en wil bijdragen. Daarmee kunnen we maximaal van elkaar profiteren en een zo groot mogelijk effect bereiken.

Bijlage 1: Thema's voor acties vanuit de coalitie "Albrandswaard tegen eenzaamheid"

De maatschappelijke partners hebben de volgende thema's voor acties benoemd:

- Bewustwordingscampagne binnen Albrandswaard, waardoor inwoners zich bewust zijn van bestaan van eenzaamheid en signalen leren herkennen.
- Het onderwerp eenzaamheid bespreekbaar maken met hulp van professionals, ervaringsdeskundigen of ambassadeurs.
- Sleutelfiguren verbinden aan "Albrandswaard tegen eenzaamheid".
- Uitbreiden van het netwerk van signaleerders.
- Sociale cohesie verder versterken, bijvoorbeeld door de inzet van straatambassadeurs.
- Realiseren van een punt, bij voorkeur binnen de bestaande structuren van Welzijn, waar inwoners, ondernemers en andere personen die actief zijn in Albrandswaard hun zorgen over zichzelf en anderen kunnen melden.
- Beveiligen van gegevens uit de ontvangen signalen.
- Bekender maken van bestaande ondersteuningsvoorzieningen in Albrandswaard.
- Activiteitsaanbod zichtbaar maken op centrale en drukbezochte locaties.
- Afspraken maken over opvolging van de geuite zorgen, bijvoorbeeld door een verwijskaart, waardoor duidelijk is welke partijen voor welke signalen ingezet kunnen worden.
- Samenwerken in de organisatie en uitvoering van gelijksoortige activiteiten, zoals bijvoorbeeld bij het aanbieden van mantelzorgcafés.
- Scholing voor werknemers buiten de zorgsector om signalen van eenzaamheid te kunnen herkennen.
- Voortzetten van succesvolle activiteiten uit de week tegen eenzaamheid.
- Nieuwkomers ondersteunen door inzet van voormalig nieuwkomers, die dezelfde taal spreken.
- Creëren van telefooncirkels om mensen met elkaar in contact te brengen en te houden.
- Telefonische monitoring van kwetsbare personen door maatjes en professionals.
- Aanleggen van zwaaitegels voor wooncomplexen.
- Voortzetten proces zoektocht en realisatie buurthuis Rhoon.
- Aanpak afstemmen op de doelgroep en maatwerk leveren.